

Lapin ELY-keskus
PL 9060
96101 Rovaniemi

**Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan lausunto Lapin ELY-keskuk-
selle, Rokamo-Nälkämä -tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma,
Kemijärvi**

Lausuntopyyntö

Asian diaarinumero: LAPELY/5088/2023

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa on ympäristövaikutusten arviointimenet-
telystä annetun lain (252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten käsiteltä-
vänä Rokamo–Nälkämä-tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma. Hanke
sijoittuu Kemijärvelle, ja sen vaikutusalue ulottuu myös Sallaan ja Pelkosenniemelle. Hank-
keessa suunnitellaan enintään kahdeksaa (8) tuulivoimalaa, joiden kokonaisteho on enin-
tään 80 MW, sekä noin 29 km pituista 110 kV:n voimajohtoa tuulivoimala-alueelta Kemijär-
ven Isokeron sähköasemalle. Kemijärven ympäristöterveyslautakunta on pyytänyt lausun-
non antamiselle lisää aikaa ja sitä on myönnetty 7.6.2024 asti.

Tiivistelmä

Suomen Voima Oy suunnittelee Kemijärven kunnan alueelle Rokamo-Nälkämä tuulivoima-
hanketta. Tuulivoimahanke muodostuu korkeintaan kahdeksasta tuulivoimalasta, joiden yk-
sikköteho on 7–10 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m, napakorkeus
enintään 200 m ja lavan pituus enintään 100 m. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakenne-
taan sähköasema sekä tarvittavat huoltotiet ja maakaapelointi voimaloiden välille. Sähkön-
siirto tuotantoalueelta ulkoiseen sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan tuotantoalu-
eelta 110 kV ilmajohtolla Kemijärven Isokeron sähköasemalle. Suunnitellun sähkönsiirron
pituus on noin 29 km, josta noin kahdeksan (8) km sijoittuu uuteen maastokäytävään ja n.
21 km nykyisen Isokero-Kursu 110 kV voimajohtoon rinnalle.

Tuotantoalue sijaitsee noin 22 kilometriä koilliseen Kemijärven keskustaajamasta. Tuotan-
toalue rajautuu Kemijärven ja Sallan kuntarajaan. Sallan keskustaajamaan matkaa tuotan-
toalueelta on noin 32 kilometriä. Isohalmeen pienkylä sijaitsee noin 4,5 kilometrin päässä
Sallan kunnan puolella. Lähin kyläasutus, Kursu, sijaitsee myös Sallan kunnan puolella noin
11 kilometrin päässä. Uuteen maastokäytävään sijoittuva sähkönsiirron osuus sijoittuu pää-
osin suljettuun metsämaisemaan, ympäröivän maaston matalimpia alueita myötäillen. Säh-
könsiirtoreitti yhdessä nykyisen voimajohtoon kanssa sijoittuu metsäalueelle, joka kulkee
pienten hakkuualojen ja suoalueiden läpi tai sivuten sekä ylittää muutamia metsäteitä. Ny-
kyinen voimajohto ja uusi sähkönsiirtoreitti sivuavat seuraavia vesistöjä: Mikonjärvi, Ala-Mi-
konjärvi, Keihäsjärvi, Heinälampi sekä ylittää Kotajärven kaksi lahdelmaa. Sähkönsiirtoreitin
varrelle sijoittuu vähäisesti asutusta ja loma-asutusta. Eniten asutusta sähkönsiirron lähei-
syydessä on Puikkolan kylän ympäristössä.

Lausunto

Ympäristövaikutusten arviointia tehdessä olisi hyvä olla jonkinlainen lähtötilanneselostus siitä, mihin pohjatietoon tuulivoimalahankkeen alueen sijaintivalinta perustuu ja perustella sijainnin valintaa suhteessa muihin Lapin liiton linjaamiin potentiaalsiin tuulivoiman alueisiin. Lähtökohtaisesti uusien tuulivoimala-alueiden rakentaminen tulisi sijoittaa ensin niille potentiaalisille tuulivoiman alueille, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäisimmät.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota tuotantoalueen lähiympäristöön sekä lähialueiden asutukseen. Tuulivoimaloiden toiminnan aikana eri taajuuksilla kulkevan melun vaikutukset häiriintyviin kohteisiin, myös eläimiin on arvioitava riittävällä tarkkuudella ja laajuudella. Varjovälkkeen vaikutukset eläimiin tulee tunnistaa. Visuaaliset vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä kaukomaisemaan, etenkin matkailun ja sen kehittämisen merkityksen kannalta tulee tunnistaa riittävällä laajuudella ja tarkkuudella.

Tuulivoimalan suunnittelu ja toteutus on tehtävä niin, että alueiden pirstoutuminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Välilliset vaikutukset lähimpään valtakunnallisesti tärkeään linnustoalueeseen on syytä tunnistaa riittävällä tarkkuudella. Mikäli tuulivoimaloiden mahdollisesti aiheuttamien TV- signaaliin kohdistuvien häiriöiden vuoksi joudutaan nostamaan olemassa olevien lähettimien tehoa, on syytä huomioida myös tehon nostamisesta aiheutuvat välilliset ihmisiin ja eläimiin kohdistuvat vaikutukset. Tuulivoimalan vaikutukset alueen porotaloudelle on tunnistettava ja arvioitava riittävällä tarkkuudella sekä painotusarvolla. Mahdollisen maa-ainesluvan ja maankaatopaikkaluvan vaikutukset on otettava huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa. Maa-ainesten hyödyntämisen on oltava riittävän perusteltua ja suunnitelmallista.

Ympäristöön vaikuttavien suunniteltujen ja jo toteutuneiden hankkeiden yhteisvaikutukset tulee arvioida riittävällä tarkkuudella. Yhteisvaikutuksen arvioinnin tulee kohdistua ihmisten, eläinten ja ympäristön kokonaiskuormitukseen. YVA-ohjelmassa ei ole erikseen riittävästi mainittu, millä menetelmillä yhteisvaikutuksia arvioidaan.